

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Асоціація міжнародного навчання та стажування «АМОС», м. Варна,
Болгарія**

**Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ
СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Збірник тез

ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

*присвяченої науковій школі заслуженого юриста України,
професора, доктора юридичних наук Віктора Тарасовича Білоуса*

26 жовтня 2023 року

Ірпінь

2023

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

Ф59

Рекомендовано до видання
Вченою радою Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
від 06 листопада 2023, протокол № 6

Редакційна колегія:

Віктор БІЛОУС, д.ю.н., професор, заслужений юрист України;
Марина ГЛУХ, к.ю.н., доцент; Олена МЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент

Ф 59

Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 312 с.

Тези подаються в авторській редакції.

*Організатори конференції не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів.*

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431
© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Ариштевич О.В. Перспективи міжнародно-правової співпраці з податкових питань в Україні.....	11
Афонін Т.В. Проблеми правового регулювання трансфертів у бюджетній системі України.....	15
Білецька Д.С., Василенко Д.О. Фінансово-правова відповідальність.....	17
Білоус В.Т., Тернущак М.М. Категорія «фінансова безпека держави» у теоретико-правовому вимірі.....	23
Боднарчук О.Г. Законодавче та державне регулювання питань забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану.....	26
Бойко-Слобожан О.О. Фінансова безпека України в умовах воєнного стану.....	30
Бортник Н.П. Продовольча безпека у контексті економічної та фінансової безпеки держави.....	33
Бригінець О.О. Проблеми правового регулювання безпеки сучасної банківської системи України.....	35
Бугера Д.М. Значення та місце податкової безпеки в системі фінансової безпеки України.....	38
Видинчук М.А., Мельник О.П. Особливості оподаткування криптовалют: проблеми та перспективи регулювання.....	40
Гаврилюк В.С. Перспективи розвитку фінансової політики в умовах воєнного стану.....	43
Галушка С.І. Правові проблеми практивзації неподаткових доходів бюджетів.....	47
Голуб Х.А. Податкова система Швейцарії: досвід для України.....	49
Горайчук А. С. Використання бюджету в сучасних умовах.....	53
Гулієва З.Н., Корж Т.С. Фінансова безпека держави в умовах воєнного стану.....	57
Демчук М.В. Правове регулювання фінансового ринку України в умовах воєнного стану.....	61

Депутат Є.В. Оптимізація взаємодії органів державної влади та НБУ у сфері фінансової безпеки банків.....	66
Димчуков В.М. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави.....	69
Дронова А.А. Військові адміністрації та їх значення для фінансової безпеки держави.....	73
Єроменко А.Р. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану.....	76
Жовтий В.О. Роль фінансового права під час фінансових криз та відновлення економічної стабільності.....	80
Зайчук Л.М., Куріло Т.О., Податкова підтримка навчання: правове регулювання в Україні та іноземний досвід.....	84
Зінюк І.В. Вплив податкової політики на фінансову безпеку України в умовах воєнного стану.....	88
Зубко Х.О. Особливості валютного регулювання в сучасних умовах.....	91
Ільніцька О.Р., Лущик М.В. Фінансове законодавство як підстава забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану.....	95
Інгульська Д.А. Правове регулювання криптовалюти в Україні.....	100
Калюжна К.В., Басараб О.А. Забезпечення фінансової безпеки в Україні в умовах воєнного стану.....	103
Карауш А.Ю. Адміністрування митних платежів в Україні.....	106
Карпов О.В. Особливості кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства.....	110
Касьяненко Л.М. Податково-правове стимулювання розвитку економіки.....	112
Кириченко К.О. Характеристика недобросовісної конкуренції та як захистити від неї підприємство.....	117
Климчук С.В., Гарбінська-Руденко А.В. Правове регулювання криптовалюти в Україні.....	121

Ковальчук Д.О., Голодюк Д.А. Правові аспекти криптовалюти в Україні.....	124
Ковбасюк В.С. Роль державної податкової служби у забезпеченні податкової безпеки держави.....	128
Коломієць Д.В. Правова основа діяльності бюро економічної безпеки як органу, що забезпечує фінансову безпеку держави.....	132
Кондратюк В.В. Особливості валютного регулювання в умовах воєнного стану.....	136
Корнева Т.В., Сірочук І.В. Валютний контроль під час переміщення товарів через митний кордон України.....	140
Косар А.О., Сокол Н.В. Значення фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах війни.....	144
Костиріна М.С., Риженко А.М. Фінансова безпека як основна функція держави на сьогоднішній день.....	148
Кузьмик М.М. Правові проблеми діяльності державної казначейської служби України.....	151
Лазаренко Д.О. Особливості фінансового моніторингу в період дії воєнного стану.....	154
Лазаренко Д.О. Валютні обмеження введенні в результаті дії воєнного стану.....	157
Липницька А.М. Правове регулювання та аналіз механізмів боротьби з фінансовою корупцією як складової фінансової безпеки України.....	160
Лугіна Н.А., Лугін С.В. Значення органів національної поліції у забезпеченні фінансової безпеки держави.....	163
Любовець Д.О. Механізми моніторингу та контролю над міжнародною фінансовою допомогою в Україні.....	166
Лямзіна О.В., Чичик Д.Ю. Характеристика виникнення податкового обов'язку та його особливості.....	169
Мазур Т.С., Федан Л.О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах.....	173

Миколаєнко П.М. Адміністрування податкових надходжень до бюджету в умовах війни.....	176
Михайлюк М.М. Суд, як суб'єкт забезпечення економічної безпеки держави.....	180
Немировська П.В. Проблеми фінансової безпеки в сучасних умовах функціонування.....	183
Новицький А.М. Фінансова безпека: глобалістичні виклики сьогодення.....	186
Олійник І.Л. Податкові пільги та їх вплив на стимулювання господарської діяльності.....	190
Паланська Б.І. Корпоративне шахрайство: причини виникнення та напрями боротьби.....	193
Пахолок В.Я. Податок на прибуток підприємства: особливості впровадження та зміни на період воєнного стану.....	198
Петрук В.П., Шаркова В.С. Фінансово-правове регулювання технології блокчейн: стан та перспективи використання криптовалют.....	202
Половко С.М. Актуальні питання правового регулювання безпеки існуючої банківської системи України.....	205
Попіль А.П. Податкова система України: роль в економічному розвитку та фінансовій безпеці.....	208
Прутенський К.І. Економічна безпека регіону як складова національної безпеки України.....	211
Романенкова А.Ю. Вплив на фінансову безпеку України корупційних проявів при державних закупівлях.....	215
Самгородська С.В. Фінансовий контроль в умовах воєнного стану.....	219
Севастьяненко О.В., Бідалова К.С. Ставки майнових податків як елемент юридичного складу податку. Проблемні питання справляння майнових податків в умовах воєнного стану.....	224
Сержантова В.О. Бюджетна безпека України у 2023 році в умовах війни..	228

Сидоренко Д.С., Минюк О.Ю. Взаємодія національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення фінансової безпеки держави.....	231
Сластьоненко О.О., Лаговська Н.В. Фінансова безпека в умовах воєнного стану.....	235
Сторожук А.О. Забезпечення кібербезпеки під час здійснення валютних операцій.....	238
Субіна Т.В., Орловський Я. Особливості інформаційної безпеки банківських установ.....	242
Теребейчик Ю.Р. Податкова складова фінансової безпеки держави.....	245
Терновий Б.В. Правовий статус державної митної служби України в забезпеченні фінансової безпеки держави.....	249
Тернушак М.М. Забезпечення юридичної безпеки в Україні в умовах воєнного стану.....	253
Ткачук В.В. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України в контексті забезпечення фінансової безпеки держави.....	255
Топчій В.В. Кримінально-правові аспекти фінансової безпеки держави....	259
Федорук М.І. Особливості бюджетних правовідносин в умовах воєнного стану.....	262
Фірскіна К.М. Зовнішні загрози фінансової безпеки підприємств України.....	266
Франко І.Ю. Забезпечення фінансової безпеки банківської установи.....	270
Цикалюк В.О. Воєнний стан та його вплив на фінансову безпеку України.....	274
Цимбалюк А.В. Фінансова безпека в системі економічної безпеки України.....	278
Чемеріс Р.О. Деякі питання щодо декларування про майновий стан та доходи.....	281
Чорноіван Я.С. Аналіз сутності фінансової безпеки України та країн європейського союзу.....	286

Шаповалов Д., Коваленко Л.П. Особливості основних стабілізаційних напрямів фінансової безпеки.....	290
Шаповалова А.О., Біленко А.І. Деякі питання державного фінансового контролю.....	294
Швайко І.Є. Правові засади здійснення фінансового контролю.....	299
Шопіна І.М. Корпоративна доброчесність правоохоронних органів як умова забезпечення фінансової безпеки держави.....	303
Ятчук Р.С., Бойко-Слобожан О.О. Правові засади фінансового контролю. здійснення фінансового контролю.....	306
Яцюк С.О. Особливості розслідування кримінальних правопорушень в банківській сфері.....	310

місцевого самоврядування. Якщо доходи місцевих бюджетів збільшуються, то, відповідно, поповнюється державний бюджет, тому держава як вищий орган управління фінансовими ресурсами повинна забезпечувати місцеві бюджети дохідними джерелами для виконання як власних, так і делегованих повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України. *Голос України*. 2010. 4 серпня. №143(4893).
2. Олійник Т.М. Вдосконалення міжбюджетних відносин у контексті адміністративно-територіальної реформи. URL: <http://intkonf.org/oliynik-tm-vdoskonalennya-mizhbyudzhetnih-vidnosin-u-konteksti-administrativno-teritorialnoyi-reformi/>

Діана БІЛЕЦЬКА,
Дмитро ВАСИЛЕНКО,
 здобувач вищої освіти першого
 (бакалаврського) рівня
 Навчально-наукового інституту права
 Державного податкового університету
Науковий керівник:
Олена БОЙКО-СЛОБОЖАН,
 кандидат юридичних наук,
 доцент кафедри публічного права
 Державного податкового університету

ФІНАНСОВО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Норми, що складають кожну галузь права, вимагають певних способів виконання, охорони та захисту. Важливу роль у механізмах захисту та стягнення за порушення правових норм відіграє юридична відповідальність. У міру появи нових видів юридичної відповідальності завданням юридичної науки стає їх виявлення, дослідження та вироблення рекомендацій щодо вдосконалення законодавства та правозастосовчої практики. Одним із найбільш дискусійних

питань в українській юридичній спільноті є питання фінансово-правової відповідальності.

Дослідження фінансового права у своїх роботах відобразили такі науковці: Міщенко Л. В. [1], Садченко М. М. [2], Наконечна Г. Я. [3], Ярмоленко Ю. В. [4], Косяченко К. Е. [5], Чечелюк О. Ю. [3] та інші.

Фінансово-правова відповідальність є різновидом державного осуду. З точки зору суб'єктивного права вона проявляється як норма, формально визначена у фінансовому праві, гарантована та гарантована за допомогою заходів економічного та правового примусу, щоб правопорушник міг бути в процесі економічної злочинності. Юридичні зобов'язання, що підлягають заходам державного примусу. Фінансові санкції, що застосовуються за злочини, вчинені у сфері фінансової діяльності. Фінансова відповідальність є різновидом юридичної, а юридична – соціальної. Тому до змісту фінансової відповідальності входять позитивні сторони її реалізації. Варто зазначити, що в сучасній правовій науці окреслено два способи визначення сутності фінансово-правової відповідальності. Деякі вчені наполягають на тому, що фінансово-правова відповідальність є не особливим видом юридичної відповідальності, а скоріше адміністративною.

Натомість інші вчені підтримують виділення фінансової та юридичної відповідальності в окрему юридичну відповідальність, хоча й відзначають певну схожість з адміністративною відповідальністю. Сьогодні система господарсько-правових обов'язків потребує теоретичного обґрунтування, особливо питання назви, змісту та позначення таких обов'язків.

Щодо назви, то проаналізувавши наукові думки з цього питання, необхідно зазначити, що поняття «фінансово-правова відповідальність» є найбільш коректним з-поміж усіх інших і його необхідно відмежовувати від понять «відповідальність за порушення фінансового законодавства» та «відповідальність за порушення норм фінансового права». Основні ознаки фінансово-правової відповідальності [1, с. 89].

Фінансово-правова відповідальність містить у собі всі ознаки її законності. Цей вид юридичної відповідальності має такі ознаки: 1) фінансово-правова відповідальність оформлена і встановлена фінансовим законодавством; 2) фінансово-правову відповідальність несуть уповноважені державні органи та (як виняток) сам правопорушник; 3) фінансово-правова відповідальність. Відповідальність є засобом підтримання державного порядку і забезпечується державним примусом, який, у свою чергу, закріплюється в санкціях фінансових норм і, у відповідних випадках, об'єктивованих наслідків майнового та немайнового характеру; 4) фінансово-правова відповідальність, що впливає з спеціальні економічні злочини 5) фінансово-правова відповідальність пов'язана із застосуванням фінансово-правових нормативних санкцій 6) Фінансово-правова відповідальність реалізується у формі спеціальних процедур; 7) правопорушник зазнає несприятливих наслідків, передбачених санкцією порушеної фінансово-правової норми [2, с. 41].

Фінансово-правова відповідальність відрізняється від інших видів юридичної відповідальності [2, с. 64]. Фінансова відповідальність відрізняється від адміністративної: 1) поділяється за предметом (якщо адміністративна відповідальність несуть лише фізичні особи, то фінансова відповідальність включає як юридичних, так і фізичних осіб); 2) адміністративна відповідальність реалізується у грошовій формі, а обсяг фінансових санкцій набагато більший за умови застосування грошових санкцій; 3) фінансова відповідальність за податкові правопорушення ґрунтується на податковому стягненні та має специфічні ознаки; 4) фінансово-правова відповідальність настає за економічні злочини, а адміністративна – за адміністративні проступки; 5) За призначенням, оскільки в управлінні не існує мети поновлення прав; 6) Допоміжними ознаками критеріїв галузевої класифікації є: підстава відповідальності; характер негативних наслідків, передбачених державою; нормативно-правовий акт із письмовою кодекс; юридична природа об'єкта злочину; вина винних порядок накладення стягнення; 7) адміністративна відповідальність передбачена виключно в Кодексі про адміністративні правопорушення; 8) в предмет

адміністративного права не входять відносини, що складають фінансову діяльність держави і відносини фінансової відповідальності.

Різниця між фінансово-правовою та кримінальною відповідальністю полягає в тому, що: 1) кримінальна відповідальність здійснюється лише за рішенням судового органу, а фінансово-правова відповідальність розслідується за рішенням уповноваженого державного органу; 2) фінансова та заходи юридичної відповідальності не спричиняють за собою притягнення до кримінальної відповідальності, ізоляції від суспільства тощо.

Тобто санкції кримінальної відповідальності значно суворіші, ніж матеріально-правової. При цьому фінансово-правову відповідальність можуть нести як фізичні, так і юридичні особи, а кримінальну – лише фізичні особи; 3) інший (спрощений) порядок розгляду справ про економічні злочини та порядок застосування фінансово-правової відповідальності. санкції також відрізняються від санкцій за кримінальні злочини; 4) відмінність фінансово-правової відповідальності від кримінальної полягає в нормативно-правовій базі її регулювання, процесуальному порядку застосування, суб'єктах застосування і суб'єктах відповідальності.

Фінансово-правова відповідальність відрізняється від цивільно-правової за такими ознаками: 1) Характером регулювання відносин. Фінансово-правова відповідальність – це завжди публічно-правові відносини, а цивільно-правові – приватноправові; 2) у приватноправових відносинах діють рівноправні суб'єкти, тоді як у публічно-правових відносинах з одного боку завжди виступає держава як владний суб'єкт; 3) у приватних правовідносинах основними цілями юридичної відповідальності є: припинення порушення та примусове відновлення порушених прав.

Подібні ознаки виникають внаслідок порушення гарантованих державою прав особи. Водночас у публічно-правових відносинах, коли злочинна поведінка зачіпає загальні інтереси всього суспільства, права особи можуть бути порушені. У зв'язку з цим, крім зазначених вище цілей і мети покарання винних, буде

переслідуватися публічна відповідальність, яка передбачена тільки законом, тоді як приватна відповідальність може бути встановлена угодою сторін.

Відмінність фінансово-правової відповідальності від дисциплінарної полягає в тому, що матеріально-правову відповідальність несе орган, який не має службових чи трудових відносин з правопорушником і не пов'язаний безпосередньо з правопорушником. У разі притягнення до дисциплінарної відповідальності керівник порушника має право притягнути його до відповідальності. Крім того, дисциплінарна відповідальність настає у разі вчинення особою дисциплінарного проступку та її стягнення.

Водночас зауважимо, що фінансова відповідальність є складним фінансово-правовим режимом, оскільки охоплює обов'язки у податковій, бюджетній, банківській, грошово-кредитній сферах тощо.

Кожен режим фінансового права має свої особливості, які визначаються характером взаємовідносин у певних частинах публічної фінансової діяльності. Але всі вони мають обов'язкові ознаки загальної юридичної відповідальності в цілому: а) основою юридичної відповідальності є злочинна поведінка; б) відповідальність за порушення фінансового законодавства є формою державного примусу за порушення фінансово-правових норм; в) включає негативні наслідки, зазначені у накладенні на правопорушників фінансово-правових санкцій, які мають майновий характер і виражаються переважно у грошовому виразі; г) відповідальність за порушення фінансового законодавства реалізується у специфічній процесуальній формі [3, с. 45].

Отже, фінансово-правова відповідальність є окремою юридичною відповідальністю. Вирішальним критерієм, що свідчить про самостійність фінансово-правової відповідальності, є наявність самостійної галузі права – фінансового права, яка характеризується своїми унікальними об'єктами та методами правового регулювання. Фінансово-правова відповідальність містить у собі всі ознаки її законності. Фінансово-правова відповідальність відображається в рамках загальної правової природи юридичної відповідальності, а її характеристики визначаються конкретними обставинами фінансового права.

Оскільки норми, які сьогодні становлять систему фінансово-правової відповідальності, розміщено в окремих нормативних актах, вважаємо за доцільне об'єднати їх в єдиний закон, прийняття якого дасть змогу ввести правове регулювання в сферу дії закону. Дотримуватись єдиних організаційно-правових принципів і методів, фінансово-правової відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міщенко Л. В. Особливості притягнення до фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення. *Право і суспільство*. 2015. № 1. С. 189-193.
2. Садченко М. М. Фінансово-правова та адміністративна відповідальність: порівняльний аналіз. *Наука і правоохорона*. 2014. № 4. С. 277-282.
3. Наконечна Г.Я., Чечелюк О.Ю. Фінансово-правова відповідальність суб'єктів фінансового права. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія : Юридичні науки. 2016. Вип. 2(2). С. 76-80.
4. Ярмоленко Ю.В. Фінансово-правова відповідальність і діяльність фінансових пірамід. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2014. Вип. 2(2). С. 221-225.
5. Косяченко К. Е. Фінансово-правова відповідальність бюджетних установ за порушення бюджетного законодавства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2017. Вип. 28. С. 66-70.